

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ У ВНЗ

Динамічний розвиток туристичної сфери в Україні зумовлює підвищення інтересу з боку держави не тільки до проблем розвитку туризму в цілому, а й до питань професійної підготовки фахівців з туристично–рекреаційної сфери, вдосконалення існуючих систем туристської освіти. За останні роки Україна зробила значні кроки у сфері туристичної освіти та створила власну систему.

Досліджуючи становлення вітчизняної системи підготовки майбутніх фахівців сфери туризму, Л. Соловей з'ясувала, що в 1994 р. до переліку напрямів підготовки фахівців туризму з вищою освітою введено ще один напрям підготовки – «Менеджмент» (з відповідними туристичними спеціалізаціями), який до початку 2000-х рр. став наймасовішим за чисельністю тих, хто навчається. Визначальною подією у становленні вітчизняної системи підготовки фахівців туристично - рекреаційної сфери стало започаткування в 2002 р. напряму підготовки «Туризм». Навчальні заклади почали готувати фахівців зі спеціальностей «Туризм» і «Готельне господарство» (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «спеціаліст», «магістр») [2, с. 12-13].

Отож, впровадження напряму підготовки «Туризм» стало основним підґрунтям у становленні вітчизняної системи підготовки фахівців сфери туризму та рекреації. За допомогою аналізу інформаційної системи «Конкурс» було визначено, що професійну підготовку фахівців з туристично – рекреаційної сфери в Україні здійснюють понад 100 вищих навчальних закладів. Звичайно, це впливає на значний розвиток туристичної сфери, однак, недостатній, низький зв'язок між навчальними закладами та підприємствами галузі туризму не дає можливості для становлення високоякісного фахівця галузі. У свою чергу, вищі навчальні заклади зацікавлені в тому, щоб фахівці з сфери туризму та рекреації були конкурентоспроможними на ринку праці, оскільки це є показником якості підготовки закладу та вагомою підставою для майбутнього співробітництва між туристичним підприємством та закладом освіти.

Зміни, що відбуваються у процесі професійної підготовки фахівців у ВНЗ, покликані скоротити до мінімуму непродуктивну навчальну діяльність, сприяти підвищенню ефективності засвоєння знань і надійності навчання, більш глибокому розвитку розумових здібностей студентів.

Як зазначає Л. Гусак, «головна увага навчання має звертатись на організацію діяльності студентів у тих її видах, формах і способах, які репрезентують собою нову стратегію підготовки фахівців: формування сучасного теоретичного мислення» [3, с. 10].

На думку Т. Медведовської, «однією з актуальних проблем сьогодення залишаються забезпечення й оцінювання якості вищої освіти, визначення показників якості професійної підготовки фахівця у ВНЗ» [4, с. 95].

Як свідчить світовий досвід, на думку Л. Соловей, необхідною умовою успішного розвитку сфери туризму та рекреації є відповідне кадрове забезпечення. Не є винятком у цьому відношенні й вітчизняний туризм, що відчуває гостру потребу у кваліфікованому кадровому персоналі, спроможному забезпечити надання туристично - рекреаційних послуг на рівні міжнародних стандартів.

Основними завданнями сучасної професійної освіти в туристично – рекреаційній роботі можна вважати:

- 1) забезпечення фундаментальної наукової, професійної і практичної підготовки у сфері туристичної та рекреаційної діяльності;
- 2) здобуття студентами знань і вмінь освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідно до їх покликання, інтересів і здібностей;
- 3) удосконалення наукової і професійної підготовки кадрів для сфери туризму та рекреації [5, с. 350].

Сучасна система вищої туристичної освіти передбачає, що для підготовки висококваліфікованого спеціаліста до нього ставляться ряд організаційних, управлінських вимог, випускник має адаптуватись до мінливого та динамічного середовища.

Отже, можна підсумувати, що для забезпечення туристично-рекреаційної галузі висококваліфікованими фахівцями у вищих навчальних закладах необхідно створити всі умови для набуття студентами знань у сфері сучасних інформаційних технологій, вільного володіння іноземними мовами, глибоких знань щодо організації туроператорської та турагентської діяльності, готельно-ресторанних підприємств та взаємодії між ними, вміння грамотно підготувати основні типи документів, приймати рішення у нестандартних ситуаціях на ринку, а також володіння навичками ведення успішних комунікацій, дослідної, маркетингової діяльності.

Література

1. Черній Г. В. Досвід підготовки майбутніх фахівців туристичної сфери в Україні та світі [Електронний ресурс] / Г. В. Черній // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2010. – Вип. 26. – С. 545-549
2. Соловей Л. С. Становлення вітчизняної системи підготовки майбутніх фахівців сфери туризму (друга половина ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Л. С. Соловей; НАПН України, Ін-т вищої освіти. – Київ – 2011. – 23 с.
3. Гусак Л. П. Професійна спрямованість навчання вищої математики студентів економічних спеціальностей: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти» / Л. П. Гусак. – Вінниця, 2007. – 20 с.
4. Медведовська Т. П. Шляхи оцінювання якості професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / Т. П. Медведовська.
5. Саун Л. В. Теорія і практика підготовки фахівців сфери туризму в розвинутих країнах світу : монографія / Л. В. Саун. – К. : «МАУП», 2004. – 399 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>